

ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ಆಕೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ, 'ಮ್ಯೂನಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ನ್‌ಶಿಪ್ ಕೋರ್ಸ್' ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕನ್ನಡ ಕಲೆ' ಎಂದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಆಕೆ ತುಂಬಾ ಶ್ರಮಪಟ್ಟರು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತರು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳು ಇವೆ. ತುಂಬಾ ಕಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ, ಆಯಾ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಓದಬೇಕು. ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ತುಂಬಾ ಖುಷಿಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಆಧುನಿಕ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾರೆ.

◆ ನೀವು ಶಾಂತಿನಾಥ ದೇಸಾಯಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿ ಅನುವಾದಿಸಿದಿರಿ. ಅದರ ಅನುಭವ ಹೇಗಿತ್ತು?

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಓದುಗರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಪರಿಚ್ಛಾನ ಬೇಕು. ಅದು ಇರದಿದ್ದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅರ್ಥವಾಗದು. ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಐರೋಪ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದವಾಗುವ ಒಂದು ಗುಣವಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಒಳಗೆ ನಡೆಯುವ ಆತ್ಮವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿವರ ಬೇಡ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲೋಪ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ಅನುವಾದವನ್ನು ದೇಸಾಯಿ ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಅವರು ಓದಿ ಮೆಚ್ಚಿದರು. ಆದರೆ, ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕಥೆ 60ರ ದಶಕದ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಏನೊ ಸಂಬಂಧಗಳಿವೆ. ನನಗೆ ಅದೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪಾಗಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದೆ. ಕೊಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ, ತಿದ್ದೋಣ ಎಂದರು. ಹೋದೆ. ಮೂರು ದಿವಸ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪುಟ ನೋಡಿ, 'ಇದು ರೆಸ್ಟೋರೇಟನ ಹೆಸರು. ಇದು ಬೀದಿಯ ಹೆಸರು. ಇದು ಹೀಗೇ ಬರಬೇಕು' ಎಂದು ಕೂಡಿಸಿ ತಿದ್ದಿದರು. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಜರ್ಮನಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದೆ. ನಂತರ ಸುದ್ದಿ ಬಂತು ಅವರ ದೇಹಾಂತವಾಯಿತು ಅಂತ. ಅಚ್ಚಾದ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಅವರು ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

◆ ಕೃತಿ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಭಾಷೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾಠದಲ್ಲಿ, ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಸವಾಲು ಯಾವುದು?

'ವಿಕ್ಷೇಪ'ದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸವಾಲು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೀದಿಗಳ ಹೆಸರು ಕಟ್ಟಡದ ಹೆಸರು ಇದ್ದವು. ಆದರೆ, 'ಘಟಶ್ರಾದ್ಧ' ಕಷ್ಟ. ನಾನು ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜತೆ ಕೂತು ಇದನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಗ್ರಹಾರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಇವೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಹುಡುಗ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, 'ಉಪನಯನಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬರೆ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು.' 'ಯಾವಾಗಲೂ ಗಾಯತ್ರೀ ಜಪ ಮಾಡುತ್ತ ಓಡಾಡಿದೆ.' ಅಂತ. ಉಪನಯನ ಅಂದರೇನು? ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರ ಅಂದರೇನು? ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕು.

◆ ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದ ಕಿಟೆಲ್-ಮೊಗ್ಗಿಂಗ್ ಮುಂತಾದವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಈಗಿನ ಜರ್ಮನರು ಹೇಗೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ?

ನೀವು ಹೇಳಿದ ಈ ಜನರು 100 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಬಾಳಿದರು. ಈ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ದೊಡ್ಡ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಪಂಚ ಬಹಳ